

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΜΗΛΙΩΤΑΔΩΝ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

ΕΤΟΣ ΙΖ', ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 196, ΙΟΥΝΙΟΣ 2000
Ταχ. Δνση: 455 00 Μηλιωτάδες Ιωαννίνων, Τηλ. & FAX: (0656) 31119

Το 2ο Πανδεματιώτικο Αντάμωμα ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΩΝ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ

Το 2^ο Πανδεματιώτικο Αντάμωμα, όπως γράψαμε και στο προηγούμενο φύλλο, θα γίνει στις 17 Ιουλίου 2000 στην Αγία Μαρίνα Δεματίου.

Το πρόγραμμα των εκδηλώσεων περιλαμβάνει:

1) Θεία Λειτουργία με αρτοκλασία στον Ι. Ναό Αγίας Μαρίας.

2) Επιμνημόσυνη δέηση στο μνημείο πεσόντων εθελοντών Κρητών στον πόλεμο 1912 - 13.

3) Χαιρετισμοί Προέδρου Αδελφότητας Δεματίου Αμερικής και Προέδρων Συλλόγων του χωριού.

4) Ομιλία με θέμα: «Δεμάτι και μετανάστευση» από τον κ. Βασίλη Σπύρου.

5) Δεξίωση όλων των παρευρισκομένων.

6) Ημερήσιο γλέντι στο χώρο της εκκλησίας.

Το 2^ο Πανδεματιώτικο Αντάμωμα διοργανώνουν από κοινού: Η Αδελφότητα Δεματίου Αμερικής, Ο Εξωραϊστικός - Εκπολιτιστικός Σύλλογος Δεματίου «Ο Άγιος Νικόλαος», Ο Εκπολιτιστικός Σύλλογος Δεματίου «Η Πρόοδος» και Ο Πολιτιστικός Σύλλογος Μηλιωτών.

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΠΕΡΙΗΓΗΣΗ ΣΤΟ ΑΝΑΤΟΛΙΚΟ ΖΑΓΟΡΙ

Στις 3 Ιουνίου πραγματοποιήθηκε, με πρωτοβουλία του Τμήματος Πρωτοβάθμιας Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Ιωαννίνων, περιβαλλοντική περιήγηση στο Ανατολικό Ζαγόρι, με τη συμμετοχή των Δημοτικών Σχολείων Περάματος και Μηλιωτών.

Το πρόγραμμα περιλάμβανε οδοιπορικό στα χωριά Μηλιωτάδες - Τρίστενο - Γρεβενίτι - Φλαμπουράρι, ξενάγηση στην Ι. Μονή Βουτσάς, επίσκεψη στο δάσος και σε πέτρινα γεφύρια της περιοχής.

ΤΑ ΠΑΝΗΓΥΡΙΑ ΤΩΝ ΧΩΡΙΩΝ ΜΑΣ

Την 1^η Μαΐου, εορτή του Αγίου Γεωργίου, στον Άγιο Γεώργιο Δεματίου ο Εκπολιτιστικός Σύλλογος Δεματίου «Η Πρόοδος» διοργάνωσε το ημερήσιο εξοχικό πανηγύρι.

Στις 5 Μαΐου, εορτή της Ζωοδόχου Πηγής στους Μηλιωτάδες ο Ιωάννης Αγγέλης διοργάνωσε το πανηγύρι στην ψησταριά του.

Στις 21 Μαΐου, εορτή των Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης στο Ελατοχώρι ο Πολιτιστικός Σύλλογος διοργάνωσε το πανηγύρι στην πλατεία του χωριού. Την ίδια μέρα ο κ. Νασίκας διοργάνωσε γλέντι στο μαγαζί του.

Στις 17 και 18 Ιουνίου, εορτή του Αγίου Πνεύματος, στο Καβαλλάρι το Τοπικό Συμβούλιο διοργάνωσε το πανηγύρι στην πλατεία του χωριού.

Στις 29, 30 Ιουνίου και 1^η Ιουλίου, εορτή Πέτρου και Παύλου, στις Καρυές το Τοπικό Συμβούλιο διοργάνωσε το πανηγύρι στην πλατεία του χωριού.

ΕΚΔΡΟΜΗ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

Τα Δημοτικά Σχολεία Μηλιωτών, Γρεβενιτίου και Βοβούσας πραγματοποίησαν στις 2 Ιουνίου, από κοινού, ημερήσια εκδρομή στο φράγμα Πηγών Αώου.

ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Δημοσιεύουμε επιγραμματικά τις κυριότερες αποφάσεις του Δημοτικού Συμβουλίου Δήμου Ανατολικού Ζαγορίου, το μήνα που πέρασε:

1) Κατάρτισε το Πρόγραμμα Πολιτιστικών εκδηλώσεων του Δήμου για το καλοκαίρι. Σπουδαιότερες από τις εκδηλώσεις είναι η Ημέρα Μνήμης Ανατολικού Ζαγορίου, που θα γίνει στο Τρίστενο στις 9 Ιουλίου, οι εκδηλώσεις για τον Μεθόδιο Ανθρακίτη που θα γίνουν στον Ανθρακίτη στις 23 Ιουλίου, παραστάσεις του Δημ. Περιφ. Θεάτρου Ιωαννίνων και της Βυζαντινής Χορωδίας σε χωριά του Δήμου.

2) Ανέθεσε τη μελέτη για την ύδρευση των δημοτικών διαμερισμάτων προϋπολογισμού 10 εκατ. δρχ. και τη μελέτη τοπογραφίσεων - αποτυπώσεων προϋπολογισμού 2 εκατ. δρχ.

3) Τροποποίησε τον πρόγραμμα έργων και τον προϋπολογισμό του Δήμου. Μειοψήφησαν Β. Σπύρου, Ευθ. Κίτσιος, Ηλ. Κίτσιος, Ι. Ρούσкас. Απουσίαζε ο Ελ. Γιώτης.

4) Ενέκρινε τους Κανονισμούς άρδευσης Ξηροκάμπου και Ποταμιάς.

5) Χορήγησε ξυλεία ατομικών αναγκών στον Καστανώνα, Μακρίνο, Ελατοχώρι και Φλαμπουράρι.

6) Συζήτησε το θέμα της ίδρυσης Χώρου Υγειονομικής Ταφής Απορριμμάτων (ΧΥΤΑ) για τους Δήμους Αν. Ζαγορίου, Εγνατίας, Μετσόβου και τις Κοινότητες Βοβούσας και Μηλέας στη θέση «Μιγγιάδια» στα όρια Δήμων Εγνατίας και Ανατολικού Ζαγορίου (Δ.Δ. Σιτσαίνων και Δεματίου). Αποφασίστηκε να γίνει αυτοψία από τα Τοπικά Συμβούλια Πέτρας και Δεματίου και να ζητηθεί η γνώμη τους, καθώς και να ζητηθεί η γνώμη των μελετητών που όρισε η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Ιωαννίνων.

Μειοψήφησαν Β. Σπύρου, Ι. Ρούσкас, Ελ. Γιώτης οι οποίοι τάχθηκαν κατά της κατασκευής ΧΥΤΑ στο Δήμο Αν. Ζαγορίου, επειδή δεν το επιτρέπει το ανάγλυφο του εδάφους, τα ποτάμια, τα δάση, η ένταξη περιοχών του Δήμου στο Δίκτυο ΝΑΤΟΥΡΑ 2000, η διέλευση της Εγνατίας οδού κ.ά. και ειδικά στη συγκεκριμένη θέση δεν μπορεί να γίνει ο ΧΥΤΑ, επειδή από εκεί αρχίζει η μεγάλη κατολίσθηση που παρέσυρε τη γέφυρα στο 38^ο χμ. της Εθνικής οδού Ιωαννίνων - Τρικάλων. Ο Ι. Κίτσιος δήλωσε παρών, ενώ απουσίαζαν Ευθ. Κίτσιος και Ηλ. Κίτσιος.

7. Συζήτησε για τα προβλήματα σχετικά με τα έργα που έχουν ενταχθεί στο Πρόγραμμα Ανάπτυξης Ζαγοραχωρίων.

8. Αποφάσισε την επαναδημοπράτηση του δάσους Καβαλλαρίου.

9. Αποφάσισε τη λειτουργία λατομείου πέτρας στην Πέτρα.

10. Αποφάσισε την πρόσληψη χειριστή με σύμβαση ορισμένου χρόνου.

11. Ενέκρινε τη δημοπράτηση του καταστήματος Τρίστενου.

12. Αποφάσισε την επιχορήγηση του Μορφ. Αναπτύξ. Συλλόγου Γρεβενιτίου με το ποσό των 400.000 δρχ. για διοργάνωση εκδηλώσεων το καλοκαίρι.

Μειοψήφησαν Β. Σπύρου και Ευθ. Κίτσιος ζητώντας να υποβάλλουν όλοι οι πολιτιστικοί σύλλογοι το πρόγραμμα πολιτιστικών εκδηλώσεων για το έτος 2000 και να επιδοτηθούν ανάλογα με το πρόγραμμά τους. Παρών δήλωσε ο Ι. Κίτσιος, ενώ απουσίαζε ο Ηλ. Κίτσιος.

13. Ονόμασε την πλατεία Ανθρακίτη ως πλατεία Μεθόδιου Ανθρακίτη.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

ΓΙΑΝΝΙΝΑ: Η Χριστίνα και ο Ιωάννης Β. Ξήτας απόχτησαν κορίτσι. Να τους ζήσει!

ΒΑΦΤΙΣΕΙΣ

ΗΠΑ: Η Βασιλική και ο Ιωάννης Κ. Κίσιος βάφτισαν το αγοράκι τους. Οι ανάδοχοι Αγγελική και Νικόλαος Κοριτσάνος του έδωσαν το όνομα Κων/νος. Να τους ζήσει!

ΑΡΡΑΒΩΝΕΣ

ΓΙΑΝΝΙΝΑ: Η Σοφία Κ. Στυλιανού, κόρη της χωριανής μας Βασιλικής Ι. Οικονόμου αρραβωνιάστηκε με το Θεόδωρο Λαγό από το Μιχαλίτσι. Καλά στέφανα!

ΜΝΗΜΟΣΥΝΑ

1. ΔΕΜΑΤΙ: Στις 11 Ιουνίου τελέστηκε ετήσιο μνημόσυνο στη μνήμη του Ευθυμίου Γ. Παππά.
2. ΔΕΜΑΤΙ: Στις 23 Ιουνίου τελέστηκε ετήσιο μνημόσυνο στη μνήμη του Αθανασίου Ν. Αγγέλη. Αιωνία τους η μνήμη!

ΔΩΡΕΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΠΕΡΑΤΩΣΗ Ι. ΝΑΟΥ ΑΓΙΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΜΗΛΙΩΤΑΔΩΝ
Δημήτριος Ντέλλης 5.000

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Ο εφημέριος Ι. Ναού Αγίου Νικολάου Δεματίου Πέτρος Παπαχρήστος ευχαριστεί θερμά τον Χρήστο Αναστ. Παππά για το χρηματικό ποσό που έδωσε για τις αγιογραφίες του Ι. ναού Αγίου Νικολάου Δεματίου. Εύχεται υγεία, οικογενειακή ευτυχία και πάσα παρά Θεού χάρη.

ΔΙΟΡΘΩΣΗ

Στο προηγούμενο φύλλο δημοσιεύτηκε από τυπογραφικό λάθος ότι ο Ευστράτιος Στάθης διέθεσε το ποσό των 100 δολαρίων για την ανακαίνιση του Νάρθηκα του Ι. Ναού Αγίου Νικολάου Πέτρας.

Το σωστό είναι ότι διέθεσε το ποσό των 400 δολαρίων. Ζητούμε συγγνώμη για το λάθος.

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ ΣΤΟ ΣΥΛΛΟΓΟ

Αναστάσιος Ευθ. Νικολός 2.000
Ουρανία Οικονόμου 1.500
Κων/νος Αν. Νικολός 1.500
Νικόλαος Κ. Παππάς 20 δολάρια
Ευθύμιος Μιχ. Οικονόμου 8.500

Δημήτριος Σταπαρούνας 5.000
Λεωνίδας Τσικουράς 1.500
Κων/νος Α. Τσικουράς 8.000
Ιωάννης Α. Τσικουράς 8.000
Αρετή Οικονόμου 500
Ιωάννης Σακκάς 2.000
Νικόλαος Κ. Τσιόλης 1.500
Νικόλαος Γ. Μπαζαλέκος 1.500
Χρήστος Μ. Οικονόμου 3.000
Χρήστος Σταπαρούνας 1.000
Δημήτριος Λαμπρίτσιος 1.500
Ηλίας Ντάφης 1.500
Ευθύμιος Β. Μπαζαλέκος 2.000
Αναστάσιος Στάθης 1.500
Ελένη Μάνθου 1.500
Αναστάσιος Ζιάβρας 1.000
Γεώργιος Κ. Νικολός 3.000
Ιωάννης Δ. Τσικουράς 500
Αθανάσιος Μπαζούκας 1.500

Αριστούλα Μπαζούκα 500
Κωνσταντίνα Μπαζούκα 5.000
Νικόλαος Δ. Μπαζαλέκος 3.000
Αικατερίνη Κασαπάκη 1.000
Κων/νος Μπαρμπαλιός 5.000
Ευθύμιος Παπακώστας 3.000
Θεόδωρος Έξαρχος 2.000
Ευθύμιος Κίσιος 1.500
Αγγελική Ν. Μπαζαλέκου 1.000
Αλέξανδρος Σακκάς 3.500
Ελευθερία Σακκά 1.000
Κων/νος Σακκάς 1.000
Κων/νος Αν. Νικολός 1.500
Ευαγγελία Κ. Νικολού 500
Αναστάσιος Κ. Νικολός (Μηλιωτάδες) 1.500

Αναστάσιος Κ. Νικολός (Ιωάννινα) 1.500
Γεώργιος Δ. Τσικουράς 1.500
Μάρθα Λέκκα 500
Σοφία Κωνσταντινίδη 5.000
Γεώργιος Δ. Μπαζαλέκος 1.500
Γλυκερία Γ. Μπαζαλέκου 500
Σεβαστή Γ. Μπαζαλέκου 500
Κων/νος Στυλιανός 1.500
Νικόλαος Γ. Αγγέλης 3.500
Ιωάννης Κολιός 1.000
Κων/νος Γ. Παππάς 1.500
Χριστόδουλος Παπαγιάννης 2.500
Βασίλειος Σπύρου 1.500
Βασιλική Β. Σπύρου 500
Κων/νος Ντάφης 4.500
Αθηνά Κ. Ντάφη 1.500
Βασίλειος Παπαζώης 1.500
Αρτεμισία Παπαζώη 500
Δημήτριος Ευθ. Οικονόμου 500
Χρήστος Λαγός 1.500
Δημήτριος Λαγός 1.500
Κων/νος Γαλάνης 1.000
Αναστάσιος Περιστερής 1.500

Γεώργιος Περιστερής 1.000
Νικόλαος Κατσιώρας 1.500
Χρήστος Παπαχρήστος 1.500
Βασίλειος Χαράλαμπος 1.000

ΔΩΡΕΕΣ ΣΤΟ ΣΥΛΛΟΓΟ

Ευθύμιος Μιχ. Οικονόμου 16.500
Νικόλαος Κ. Τσιόλης 500
Νικόλαος Γ. Μπαζαλέκος 500
Χρήστος Σταπαρούνας 500
Νικόλαος Κατσιώρας 3.500
Χρήστος Παπαχρήστος 4.500
Ιωάννης Κολιός 500

ΜΙΑ ΑΝΑΓΚΑΙΑ ΔΙΕΥΚΡΙΝΗΣΗ

Διευκρινίζεται ότι από τα Κοινωνικά οι ΑΡΡΑΒΩΝΕΣ και οι ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΤΕΛΕΣΗΣ ΜΝΗΜΟΣΥΝΩΝ δημοσιεύονται μόνο μετά από επιθυμία των ενδιαφερομένων.

Ποίηση

ΒΔΕΛΥΓΜΑ

Έκατσα αντίκρου σου ζωή
να δω τι θα μου κάνεις
με χτύπησες κατάστηθα

τώρα πας να με γειάνεις.
Εκεί που κοντοστάθηκαν
προσπέρασες λιγάκι
αγκομαχώντας για να βγω
χάθηκες στο φαράγγι.
Τι σου 'χω κάνει βρε ζωή
που όλο με παιδεύεις
μου χαρακώνεις την ψυχή
μπας και την τιθασεύσεις.
Ξαπόστασα στην κορυφή
δίπλα με τον αετό
που έχει τη φωλιά εκεί
μου έδειξε να πετώ.
Γαλούχησα τα αιετόπουλα
με το δικό μου χνώτο
τα φίλεψα το κρέας μου
που έβγαλα με κόπο.
Φώναξα άναρθρες κραυγές
που αντήχησαν τα λόγγα
είπανε πως είν' τρελός
η οικουμένη εβόγγα.
Δάκρυσε η συνείδηση
που έφυγε από μέσα
φιλε μου είπε πια μην κλαις
κανείς δεν έχει μπέσα.
Ροβόλησα απ' την κορυφή
χάθηκα σαν μυρμηγκί
στο βρόχινο τη σκέψη μου
που πήγε να μ' αποφύγει.
Μ' άγχωσε εκείνο το γιατί
στο θρόισμα των φύλλων
που διασαλεύουν στο ρυθμό
της έντασης τ' αγέρα.
Έτσι με καλουπώσανε
στο επόμενο το βήμα
μ' έκαναν πιόνι μηχανής
σ' ένα μεγάλο κύμα.

ΒΡΑΒΕΥΣΕΙΣ ΜΑΘΗΤΩΝ

Ο Πολιτιστικός Σύλλογος Μηλιωτάδων βράβευσε με συμβολικό ποσό τους μαθητές της ΣΤ΄ τάξης του Δημοτικού Σχολείου Μηλιωτάδων, που αποφοίτησαν από το σχολείο. Οι μαθητές που βραβεύτηκαν είναι ο Βασίλειος Ι. Αγγέλης και η Σωτηρία Δ. Οικονόμου από τους Μηλιωτάδες.

«Ο ΠΑΛΜΟΣ ΤΩΝ ΜΗΛΙΩΤΑΔΩΝ»

Μηνιαία έκδοση του Πολιτιστικού Συλλόγου Μηλιωτάδων Ζαγορίου
Υπεύθυνος έκδοσης
ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ
1. Βασίλειος Παπαευθυμίου
2. Βασίλειος Δ. Παπαζώης
3. Γιαννούλα Αρ. Οικονόμου
4. Χρήστος Ι. Οικονόμου
5. Αλέξανδρος Κ. Σακκάς
ΕΤΗΣΙΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ
Εσωτερικού: 1.500 δρχ.
Εξωτερικού: 25 δολάρια
35 μάρκα

Τα ενυπόγραφα άρθρα δεν εκφράζουν κατ' ανάγκη και τις απόψεις της εφημερίδας ή του Συλλόγου

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Βασίλειος Κ. Σπύρου
ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ

1. Αριστοτέλης Οικονόμου
2. Γιαννούλα Αρ. Οικονόμου
3. Βασίλειος Παπαευθυμίου

Ξεγυμνώσαν τον πόθο μου
ελεύθερα να ζεις
μ' έγγραφα σ' τούτο βδελύγμα
της Αγίας μας Γραφής.
Θα σημάδεψουν τον νιουνιά
με το δικό του τρόπο
πάντα θα ξέρουν τις δουλειές
που κάνεις με τον κόπο.
Θα είμαστε όντα άβουλα
σαν ζώα του χειμώνα
που πάντα θα μας έχουνε
στον ίδιο αχυρώνα.
Γι' αυτό φώναξα άναρθρα
δεν το άκουσε κανείς
με μπέρδεψε το μικροτσίπι
που είν' της κεφαλής.
Θα είν' το πρόβλημα ζωής
που πάντα θα γνωρίζουν
και όλες τις ενέργειες
θα σου τις κοσκινίζουν.
Αν φώναξα τόσο πολύ
ζήτησα τη συγγνώμη
έθεσα τις απόψεις μου
και τη δική μου γνώμη.
Προϊόντα αναλώσιμα
περνούν στη μηχανή
έτσι θα καταντίζουμε
κι εμείς κάποια στιγμή.
Πολύ μας εμπέρεψανε

με τούτα τα εξάρια
οι άνθρωποι τα κάνουν
να βρίσκουνε τα χνάρια.
Τούτη η παγκοσμιοποίηση
δεν είναι και καλή
που φαίνεται ευτράπελη
σε τούτη τη ζωή.
Έτσι στη σκέψη το 'φερα
στο σύστημα κακός
μακάρι να είμαι λάθος εγώ
και μάρτυς ο Θεός.
ΠΕ. ΖΑ.

ΤΑ ΖΩΑ ΚΑΙ ΤΑ ΠΟΥΛΙΑ ΣΤΟΥΣ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟΥΣ ΘΡΥΛΟΥΣ ΚΑΙ ΜΥΘΟΥΣ

Η νυφίτσα

Η νυφίτσα είναι ένα μικρό ζώο, με ξανθιά γένια και επιστημονικά λέγεται «ΙΚτίς του Αριστοτέλη». Είναι μικρότερη από το ξαδερφάκι της το κουνάβι. Πολλοί την μπερδεύουν με τη βερβερίτσα, δηλαδή το σκίουρο του δάσους που κρέμεται με την ουρά του στα κλαδιά των δέντρων, παίρνει φόρα και πηδάει από δέντρο σε δέντρο και φαίνεται σαν πουλί πετούμενο.

Η νυφίτσα ζει κυρίως σε χαλασμένα στίπια που είναι ερημικά και σπάνια τη βλέπουμε κατά τη διάρκεια της μέρας. Στα κοτέτσια κάνει μεγάλη ζημιά. Πνίγει και εξολοθρεύει κάθε ζωντανό πουλί που θα βρει μπροστά της. Είναι αιμοφόρο ζώο και πνίγει περισσότερα ζώα από ότι χρειάζεται να φάει. Τα πνίγει και τα αφήνει. Λεν πως εξημερώνεται και γίνεται οικιακό ζώο και ότι κυνηγάει τα ποντίκια καλύτερα από τη γάτα.

Η ηπειρωτική φαντασία, την επίσκεψη της νυφίτσας στο νταβάνι του σπιτιού την εξηγούν διαφορετικά.

Επειδή η νυφίτσα πολλές φορές ξεσχίζει τα ρούχα του σπιτιού και ιδιαίτερα τις προίκες των κοριτσιών στις κασέλες, όσο καλά και αν τις έχουν τακτοποιημένες, έπλასαν τον παρακάτω θρύλο.

Η νυφίτσα λένε ήταν κάποτε μια πολλή προκομμένη κοπέλα, ήταν χρυσοχέρα. Δεν της έλειπε η ρόκα από την αμασχήλα και το δράχτι από το χέρι της. Ήταν ξανθιά όμορφη σαν τη νεράιδα και όλο το χωριό τη ζηλευε. Ο Γιάννης, το καλύτερο και ομορφότερο παλληκάρι του χωριού, την αγάπησε και τη ζήτησε σε σύντομο γάμο. Η καμμένη η νυφίτσα τσακίστηκε στη δουλειά και στα νυχτέρια για να γνέσει και να υφάνει τα προικιά της γιατί η ονειρεμένη Κυριακή του γάμου πλησίαζε. Χαρούμενη και περήφανη ήταν η νυφίτσα. Την παραμονή όμως του γάμου της τη βρήκε συμφορά. Η προίκα της εξαφανίστηκε γιατί την πήρε η ζηλιάρα αδερφή της και η νυφίτσα έμεινε με το δάχτυλο στο στόμα που λεί ο λαός και ο γάμος δεν έγινε.

Οργισμένη η νυφίτσα βγήκε έξω από το χωριό, πήγε να σκοτωθεί, να κρεμαστεί στα δέντρα από τη μεγάλη της στενοχώρια. Ο καλός Θεός τη λυπήθηκε και την μεταμόρφωσε και την έκανε ένα ξανθό ζουλάπι, όπως είναι σήμερα. Την ονόμασαν νυφίτσα, δηλαδή νυφούλα. Από τότε η νυφίτσα τρέχει και όλο τρέχει και ψάχνει να βρει την προίκα, σε ανώγεια και κατώγεια, σε αχυρώνες και χαλάσματα. Αλίμονο αν σε κάποιο στίπτι ανακαλύψει μέσα σε ντουλάπι ή σε ντουλάκι προίκα, νομίζει ότι είναι δική της και την κάνει με τα κοφτερά της δόντια κομμάτια για να μη χαρεί η κακιά αδερφή της. Όταν την αντικρίσουν τη μέρα και αυτό γίνεται πολύ σπάνια, οι χωρικοί της φωνάζουν «ψιτ - ψιτ νύφη του Γιάννη». Αυτή τους κοιτάζει για λίγο, λες και της αρέσει να ακούει το όνομα του αρραβωνιαστικού της Γιάννη και τρέχει να κρυφτεί.

Ο σκαντζόχοιρος

Η ελληνική παράδοση που μας διδάσκει την τιμωρία των παιδιών όταν πικραίνουν την καρδιά της μάνας και την κατάρτα της που πιάνει, έπλασε την παρακάτω ιστορία του σκαντζόχοιρου.

Ο σκαντζόχοιρος που τον βλέπουμε σήμερα στους φράχτες των κήπων και των χωραφιών, στις άκρες των χλοερών λιβαδιών κλπ., ήταν κάποτε άνθρωπος. Όταν αρρώστησε η μάνα του, η κυρά σκαντζοχορίνα και τον ειδοποίησαν να έρθει κοντά της, ο άμυαλος γιος της, αποφασίστηκε πως έχει δουλειά. «Δεν αδειάζω, βάζω παλούκια στο φράχτη μου» ήταν η απάντηση που έδωσε στον απεσταλμένο της μάνας του.

Η άρρωστη μάνα στενοχωρέθηκε παρά πολύ από την απουσία του παιδιού της, στις τελευταίες στιγμές της ζωής της. Όταν ξεψυχούσε τον καταράστηκε. «Ου που να φυτρώσουν τα παλούκια του φράχτη του στο κορμί του» είπε και «όπου κι αν πάει και όπου κι αν σταθεί να τα φέρνει μαζί του». Η κατάρτα της μάνας έπιασε και από τότε ο άπικος γιος, σεργιανίζει τις νύχτες παλουκοφορτωμένος για να βρει την τροφή του.

Ο θρύλος αυτός θέλει να μας δείξει τη δύναμη της κατάρτας της μάνας.

Η αράχνη και η μέλισσα

Γνωστός είναι και ο μύθος αράχνης και μέλισσας που ήταν και αυτές αγαπημένες αδερφές, αλλά όταν κάποτε αρρώστησε η γριά μητέρα τους και τις ειδοποίησε να την επισκεφτούν, η μεν αράχνη δε βρήκε ευκαιρία να επισκεφτεί την άρρωστη μάνα της, γιατί ύφαινε στον αργαλειό της, η δε μέλισσα άφησε το ζύμωμά της και έτρεξε κοντά στην άρρωστη μάνα της και την περιποιήθηκε. Η μεν αράχνη έλαβε από τη μάνα της την κατάρτα να υφάνει διαρκώς και να μην τελειώνει ποτέ την υφαντική της, η δε μέλισσα πήρε την ευχή, ότι μπαίνει με το στόμα και τα χέρια της να γίνεται μέλι.

Η πέρδικα και ο βάτος

Ο μύθος παρουσιάζει την πέρδικα καταραμένη από το Χριστό για την εξής αιτία. Ήταν η εποχή, λένε, που οι Εβραίοι έψαχναν να βρουν το Χριστό για να τον σταυρώσουν. Για να γλιτώσει ο Χριστός από τα άνομα χέρια τους, κρυβόταν τότε εδώ και τότε εκεί.

Μια μέρα βρέθηκε κοντά σε ένα φουντωτό βάτο και χώθηκε μέσα σ' αυτόν για να κρυφτεί. Μέσα όμως στο βάτο ήταν κρυμμένη και μια πέρδικα η οποία άρχισε να κελαηδεί, Σα να έλεγε εδώ στο βάτο είναι. Οι Εβραίοι κατάλαβαν από τη φωνή τι ήθελε να πει, έψαξαν στο βάτο, έπιασαν το Χριστό και τον σταύρωσαν. Ο Χριστός τον μεν βάτο, που τον σκέπασε με το πυκνό του φύλλωμα και τον προφύλαξε, τον ευλόγησε να ανθεί και η ρίζα του ποτέ να μην μαραίνεται, την δε πέρδικα που τον πρόδωσε, να την πιάσουν οι άνθρωποι με στημένες παγίδες και με το λάλημά της να προδίδει τη θέση της στους κυνηγούς.

(Από το βιβλίο του Ι. Μάνθου ΤΟ ΔΕΜΑΤΙ Ιστορία - Λαογραφία, Β Μέρος, 1986)

ΤΟ ΝΕΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΖΑΓΟΡΙΣΙΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

Το νέο Διοικητικό Συμβούλιο της Ένωσης Ζαγορισιών Αθηνών συγκροτήθηκε σε σώμα ως εξής:

1) Αριστόβουλος Χρόνης, Πρόεδρος (Ελαφότοπος), 2) Δημήτριος Γιαννής, Α' Αντιπρόεδρος (Βίτος), 3) Δημήτριος Χατζαρόπουλος, Β' Αντιπρόεδρος (Μεσοβούνι), 4) Πάκης Γκογιάννης, Γ. Γραμματέας (Ελαφότοπος), 5) Σωτήριος Σωτήρης, Ταμίας (Σκαμνέλι), 6) Κων/νος Ιωαννίδης, Έφορος Δημοσίων Σχέσεων (Βίτος), 7) Μαριγώ Παπαγιαννοπούλου, Κοσμητοράς (Διπτόμας), 8) Χριστόφορος Κωστόπουλος, Μέλος (Μεσοβούνι), 9) Γεώργιος Παπαγεωργίου, Μέλος (Κ. Περίνα), 10) Ιωάννης Τζόκας, Μέλος (Ελαφότοπος), 11) Χρήστος Τσαλίκης, Μέλος (Γρεβενίτι), 12) Γεώργιος Τσιατούρας, Μέλος (Σίτσανα - Πέτρα).

Για την Εξελεγκτική Επιτροπή εκλέχτηκαν: 1) Ανδρέας Τόλογλου (Καπέσσοβο), 2) Μιχαήλ Παπακώστας (Αρίστη) και 3) Δημήτριος Ντέλλης (Ιτέα).

ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΙΑ ΤΩΝ ΚΑΤΟΙΚΩΝ ΕΛΑΤΟΧΩΡΙΟΥ ΠΡΟΣ ΤΟ ΚΤΕΛ

Με επιστολή τους οι κάτοικοι του Ελατοχωρίου διαμαρτύρονται προς το ΚΤΕΛ Ν. Ιωαννίνων, επειδή τα λεωφορεία δεν πηγαίνουν να γυρίσουν μέσα στο χωριό, όπως γίνονταν τα προηγούμενα χρόνια, αλλά γυρίζουν στη διακλάδωση προς Μακρίνο, με αποτέλεσμα να ταλαιπωρούνται οι επιβάτες.

Δεμάτι - Μηλιωτάδες

Χιλιόμετρα από Γιάννινα: Δεμάτι 41, Μηλιωτάδες 30, Υψόμετρο: Δεμάτι 1020 μ., Μηλιωτάδες 540 μ., Έκταση 27.100 στρ., Πληθυσμός 414 κάτοικοι.

Δεμάτι και Πέτρα είναι τα δυο ανατολικότερα χωριά του Ζαγοριού που συνορεύουν με την περιοχή Μετσόβου - Μαλακασίου. Το Δεμάτι είναι το τρίτο σε πληθυσμό χωριό του Ζαγοριού μετά το Καλπάκι και την Πέτρα. Είναι πολύ αραιοκατοικημένο και αποτελείται από πέντε συνοικισμούς: Δεμάτι, Αγία Βαρβάρα, Άγιος Γεώργιος, Βοτανσαίοι και Μηλιωτάδες.

Χωριό κυρίως γεωργοκτηνοτροφικό και με πολλούς μετανάστες στην Αμερική, πάνω από 600 άτομα.

Πότε ακριβώς ιδρύθηκε δεν είναι γνωστό. Φαίνεται ότι ήταν κατοικημένο πριν από την κατάκτηση των Τούρκων από νομάδες κτηνοτρόφους. Κατά τον 17ον αιώνα, μας πληροφορεί ο Ι. Μάνθος στο βιβλίο του «Το Δεμάτι», (έκδοση της Αδελφότητας Δεματίου της Φιλαδέλφειας Αμερικής), κάτοικοι του Δεματίου μετανάστευσαν στη Μακεδονία εξ αιτίας της πίεσης που δέχονταν από τους Σπαχήδες. Και το 1820 πολλές οικογένειες μετοίκησαν στο Δραγάι. «Απόγονοι τούτων υπάρχουν και σήμερα σε διάφορα χωριά του Ζαγοριού με τα επώνυμα Δεματάκης, Ζιαμπήρας κλπ. Οι Ζιαμπήρηδες ήταν πρόγονοι των σημερινών Ζαβραίων», νράφει ο Μάνθος (σελ. 14).

Το Δεμάτι ήταν τσιφλίκι κάποιου Σπαχή μέχρι το 1884 και το εξαγόρασε ο εκ Δεματίου Ευθύμιος Ι. Πατπάς.

Απ' ότι φαίνεται σ' αυτά τα έγγραφα το Δεμάτι δεν ανήκε τότε στην περιφέρεια Ζαγοριού αλλά σ' εκείνη του Μαλακασίου. Γι' αυτό και πολλοί Ζαγορίσιοι δεν θεωρούν το Δεμάτι χωριό του Ζαγοριού. (Στο Πανζαγορισιακό συνέδριο που έγινε στον Ελαφότοπο στις 13 Αυγούστου 1995 δεν προσκλήθηκε από τους διοργανωτές το Δεμάτι. Διαμαρτυρήθηκε όμως ο Πρόεδρος της Κοινότητας Δεματίου).

Μετά την απελευθέρωση του 1913 πολλοί κάτοικοι του Δεματίου μετανάστευσαν στην Αμερική με αποτέλεσμα να δημιουργηθεί εκεί μια αξιόλογη παροικία Δεματιωτών οι οποίοι ίδρυσαν το 1976 και την Αδελφότητα Δεματίου (BROTHERHOOD OF DEMATI) έδρα τη Φιλαδέλφεια και η οποία, απ' ότι μου έλεγε ο πρόεδρος της Κοινότητας Δεματίου κ. Β. Σπύρου, βοήθησε πάρα πολύ το χωριό τους. Με δική τους οικονομική ενίσχυση έγινε η εκκλησία της Παναγίας στους Μηλιωτάδες.

Οι Μηλιωτάδες είναι ο μεγαλύτερος συνοικισμός της Κοινότητας αφού απ' τους 414 κατοίκους της (1991) οι 201 είναι κάτοικοι του συνοικισμού Μηλιωτάδων. Το Δεμάτι έχει μόλις 41 κατοίκους. Γι' αυτό και όλες οι υπηρεσίες της Κοινότητας Δεματίου (αγροτικό ιατρείο, κτηνίατρος, δασονομείο) είναι στους Μηλιωτάδες ενώ οι άλλοι συνοικισμοί συνεχώς φθίνουν.

Εξάλλου από φέτος οι Μηλιωτάδες αποτελούν την έδρα του Συμβουλίου Κοινοτήτων Ανατολικού Ζαγοριού.

Οι Μηλιωτάδες αποτελούν κέντρο και κομβικό σημείο όλου του Ανατολικού Ζαγοριού. Είναι δηλαδή υποχρεωτικό πέρασμα για όλα τα χωριά του Ανατολικού Ζαγοριού πλην εκείνων της Κρυόβρυσης και των Λυγκιάδων.

Έχουν Δημοτικό Σχολείο και Γυμνάσιο, μαγαζιά, καφενεία, ταβέρνες, βιοτεχνία επιπλοποιίας. Βγάζουν τη μηνιαία εφημερίδα «Ο Παλμός των Μηλιωτάδων» και γενικά είναι το χωριό που γεννά ελπίδες για ανάπτυξη. Χτίζονται καινούρια σπίτια και υπάρχει αγροτική παραγωγή.

Απ' τα 27.100 στρέμματα συνολικής έκτασης της κοινότητας τα 3.200 στρέμματα είναι καλλιεργήσιμα και τα 6.000 βοσκότοποι. Έχουν 3.500 γιδοπρόβατα, 150 αγελάδες, 30.000 κοτόπουλα, 1.000 χοίρους, αρκετά μελίσσια και επί τέλους βλέπτε κανείς καλλιεργήσιμα χωράφια με καλαμπόκια, τριφύλλια, κηπευτικά, μηλιές, καρυδιές κλπ.

Ο τόπος είναι καλός και ποτίζεται. Εκεί κοντά ενώνονται και τα δυο ζαγορίσια ποτάμια ο Ζαγορίτικος που έρχεται απ' το Μανασσή και ο Βάρδας που έρχεται απ' το Ελατοχώρι.

Μεταξύ Δεματίου και Μηλιωτάδων παρεμβάλλεται κοινοτική έκταση της Ιτέας.

Όλα αυτά τα χωριά ήταν τσιφλίκια και υπήρχε ένα ιδιαίτερο καθεστώς μέχρι το 1931.

Κατά την εποχή της ακμής του Ζαγοριού οι Μηλιωτάδες ήταν τσιφλίκι του Καμπέρ Αγά. Εκεί, λίγο πριν φτάσουμε στους Μηλιωτάδες είναι το χάνι του Καμπέρ Αγά και η ομώνυμη γέφυρα. Απ' αυτό το χάνι περνούσε ο μεγάλος

δρόμος το «ντερβένι». Τρεις φούρνοι δούλευαν για να εξυπηρετήσουν τον κόσμο εκείνη την εποχή, μου έλεγε ο σημερινός κάτοχος του χανιού, ο Βοβουσιώτης κ. Γεώργιος Αποστ. Ζήσης που έχει εκεί το καφεενδάκι του στο σύγχρονο πια οίκημα.

Πεντακόσια μολάρια την ημέρα πέρναγαν από το χάνι. Εκεί πριν απ' τη γέφυρα είναι αναρτημένη η πινακίδα που καλωσορίζει τους επισκέπτες στο Ανατολικό Ζαγόρι και ο χάρτης Ανατολικού Ζαγοριού.

Εκεί ήταν τα σύνορα του Ζαγοριού επί Τουρκοκρατίας. Εκεί, ήταν και η ιστορική βρύση (Ντουλόβρυση) του οριοφύλακα του Ζαγοριού Νικ. Ντούβλη.

Βρίσκεται κοντά στους Μηλιωτάδες εκεί που ήταν το επίσημο σύνορο της περιοχής Ζαγοριού με το τούρκικο. Πήρα το όνομά της από τον οδοφύλακα Νικόλαο Ντούβλη (Οι ντόπιοι τη λένε Ντουλόβρυση) που ήταν οριοφύλακας εκεί για πολλά χρόνια. Μέχρι εκεί πήγαιναν οι αντιπρόσωποι του Σουλτάνου. Σήμερα, όπως την είδα όταν την «ανακάλυψα» τον Οκτώβριο - μου 'δειξαν οι κάτοικοι του χωριού το μονοπάτι - μόνο ίχνη της υπάρχουν. Ένας παλιός τοίχος και το νεράκι που βγαίνει απ' τον τοίχο. Είναι 500 μ. πάνω απ' το εκκλησάκι της Παναγίας μέσα στο δάσος.

Η τουριστική κίνηση των Μηλιωτάδων είναι μεγάλη τους καλοκαιρινούς προπαντός μήνες, αφού είναι, υποχρεωτικό πέρασμα προς τα άλλα χωριά. Γι' αυτό θεωρώ ότι είναι απαραίτητος ένας ξενώνας στο χωριό αυτό. Καιρός είναι το περίφημο χάνι του Καμπέρ Αγά ν' αποκτήσει και μέλλον. Παρελθόν σίγουρα έχει...

(Από το βιβλίο ΤΑ ΖΑΓΟΡΟΧΩΡΙΑ Ιστορική Αναδρομή - Τουριστική Περιήγηση, Ευριπίδη Π. Μακρή, 1996)

ΕΠΙΚΑΙΡΟΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΛΟΓΙΣΜΟΙ

του Κωνσταντίνου Ελ. Ντάφη

«Μη φοβηθήτε από των αποκτεινόντων το σώμα, την δε ψυχήν μη δυναμένων αποκτείνειν. Φοβήθητε δε μάλλον τον δυνάμενον και ψυχήν και σώμα απολέσαι». (Ματθ. ι' 28)

Λόγια του Υψίστου Διδασκάλου, του Θείου Λόγου. Φοβηθείτε αυτόν που μπορεί να σκοτώσει την ψυχή σας, λέγει ο Κύριός μας, Ιησούς Χριστός.

Πριν από αρκετά χρόνια ο γνωστός μισέλληνας Χένρυ Κίσσιγκερ δήλωνε ότι ο Ελληνικός Λαός είναι πολύ ατίθασος λαός και για να τιθασευτεί πρέπει να του εξαλείψουμε την πολιτιστική του κληρονομιά, την παράδοσή του, τη γλώσσα του και τη θρησκεία του. Με λίγα λόγια ήθελε να σκοτώσει την ψυχή του Ελληνικού Λαού. Φοβηθείτε αυτόν που θέλει να σκοτώσει την ψυχή σας! Από τότε που δήλωσε αυτά ο Κίσσιγκερ τι έχει γίνει στον τόπο μας; Καταργήθηκαν τα Αρχαία Ελληνικά από τα γυμνάσια. Ξέφτισαν ακόμη περισσότερο τα έθιμα και οι παραδόσεις μας. Συζητείται η κατάργηση του αλφαβήτου μας και η εισαγωγή του Λατινικού αλφαβήτου στη γλώσσα μας. (Ήδη υπάρχει στα Teletext των τηλεοπτικών σταθμών). Μειώθηκαν οι ώρες διδασκαλίας των θρησκευτικών και συζητείται η πλήρης κατάργηση της διδασκαλίας τους. Και σήμερα έχουμε τη διαμάχη της πολιτείας με την εκκλησία.

Γιατί αυτό το μένος κατά του Ελληνισμού και της Ορθοδοξίας από πολλούς; «Ίνα τι εφρύαξαν έθνη και λαοί εμελέτησαν κενά; Παρέστησαν οι βασιλείς της γης και άρχοντες συνήχθησαν επί το αυτό, κατά του Κυρίου και κατά του χριστού αυτού» (Ψαλμ. α' 1-2). Μαζεύτηκαν οι βασιλείς της γης και οι άρχοντες κατά του Κυρίου. Φευ! Μακράν ημών! Θεός φυλάξοι από ηγεμόνες νέους Διακληπανούς, Λέοντες και Κοτρώνυμους!

Όμως και ο Ελληνισμός και ο Χριστιανισμός ξέρουν να ανθίστανται σε τέτοια σχέδια και επιβουλές. Η ιστορία μας το έχει αποδείξει με τις πλείστες των ηρώων, αγωνιστών και μαρτύρων. Όλοι τους ευλογημένοι από το Θεό: «Μακάριος ανήρ ος ουκ επορεύθη εν βουλή ασεβών και εν οδώ αμαρτωλών ουκ έστη και επί καθέδρα λοιμών ουκ εκάθισεν αλλ' ή εν τω νόμω Κυρίου το θέλημα αυτού». (Ψαλμ. α' 1-2).